

Ylivieskan lentopaikka

Teknisten palveluiden lautakunta 21.03.2023 § 39

Valmistelija tekninen johtaja Leena Löytynoja

Ylivieskan kaupungin omistama lentokenttä sijaitsee Kankaan kylässä noin 10 kilometrin etäisyydellä Ylivieskan keskustasta. Ylivieskan kaupungin omistama lentokentän maa-alue on noin 145 hehtaaria. Alueella ei ole oikeusvaikutteista asema- tai osayleiskaavaa.

Ylivieskan lentokenttä on valmistunut vuonna 1982. Nykyinen lentokenttä on aiemmin toiminut lentoasemana, jossa on ollut myös säännöllistä reittiliikennettä ja se päättyi vuonna 1996. Valvomattomaksi lentopaikaksi Ylivieskan lentoasema muutettiin marraskuussa 2003. Tällä hetkellä lentokenttää käytetään lentoharrastetoimintaan.

Lentokentän kiitotie on 1500 metriä pitkä. Lentokentällä sijaitsee lentokenttärakennus, muutamia varastorakennuksia sekä yksityisessä omistuksessa oleva hallirakennus.

Perustettava maatalousyhtymä on tehnyt aloitteen lentokentän alueen maanhankinnasta yritystoiminnan merkittäviä investointitarpeita varten, joka voisi sijoittua lentokenttäalueen pohjoisosalle. Noin 10 M€:n investoinnin tavoitteena on ympäristöystävällinen ja hiilineutraali maataloustuotanto.

Koska kyseessä on laajempaa tarkastelua vaativa hanke-esitys, niin ennen aloitteen käsittelyä Ylivieskan lentokentästä tulee tehdä selvitys, joka sisältää ainakin kentän toiminta- ja kehittämisedellytysten tarkastelun sekä asiantuntija-arvion lentokenttien ja ilmailualan tulevaisuudesta yleisellä tasolla ja Ylivieskan kaupungissa. Selvityksessä huomioidaan viranomaistahot. Selvitys tulee sisältää myös lentokentän korjaustarpeiden arvioimisen, PTS-suunnitelman ja kustannusarvion laatimisen.

Esittelijä kaupunginarkkitehti Risto Suikkari

Päätösehdotus Teknisten palveluiden lautakunta päättää käynnistää lentokenttäselvityksen, jossa selvitetään muun muassa kentän toiminta- ja kehittämisedellytykset, korjaustarpeet sekä arvio lentokentän tulevaisuudesta. Selvitys teetetään asiantuntijayrityksellä. Lentokenttäselvityksen tuotosten perusteella arvioidaan maatalousyhtymän aloitteen mukaisen maanhankinnan ja yritystoiminnan investoinnin soveltuvuus lentokentän alueelle.

Päätös Hyväksyttiin.

Asiantuntijana kuultiin kaupunginjohtaja Maria Sorvistoa.

Teknisten palveluiden lautakunta 07.11.2023 § 155

Valmistelija tekninen johtaja Leena Löytynoja

Asiantuntijaselvitys on laadittu Ramboll Oy:n toimesta ja lisäksi sitä on täydennetty kaupungin omana työnä. Ilmailuharrastajia on kuultu keskustelutilaisuudessa 27.6.2023 ja lisäksi on ollut mahdollista toimittaa

kirjallista palautetta. Viranomaisilta on pyydetty lausunnot syksyn aikana ja lausunnot antoivat: Aluehallintovirasto, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Poliisi Puolustusvoimat, Rajavartiolaitos, Sisäministeriö, Traficom ja Ylivieskan kaupungin ympäristösuojeluviranomainen.

Esiselvityksessä on kuvattu Ylivieskan valvomattoman lentopaikan nykytilannetta ja esitetyn yritystoiminnan vaikutuksia lentopaikkaan. Esiselvityksessä ehdotetaan, että nykyinen 1500 metriä pitkä kiitotie lyhennettäisiin 1200 metriin. Esiselvityksessä todetaan, että lyhentäminen ei kohtuuttomasti rajoittaisi Ylivieskan valvomattoman lentopaikan nykyistä, harrastusilmailupainotteista käyttöä tai siellä nykyisin käytettävien ilma-alusten operointia. Lisäksi selvityksessä todetaan, että nykyinen 1500 metriä pitkä kiitotie ei nykytilassaan täytä ilmailumääräysten turvallisuusmääräyksiä.

Esiselvityksen mukaan esitetty yritystoiminta on mahdollista yhteensovittaa ilmailutoiminnan kanssa estevarapinnat huomioiden. Mikäli kaupunki päättää edetä asiassa niin tarkemmat yksityiskohdat ratkaistaan erilaisissa lupamenettelyissä.

Prosessin aikana on ilmennyt, että Ylivieskan kaupungin tulee hakea toiminnan mukainen ympäristölupa lentopaikalle.

Lentopaikan välttämättömiä investointitarpeita on arvioitu liitteessä 3. Lentopaikalla on Ylivieskan kaupungin omistuksessa oleva asemarakennus, joka on rakennettu 1980-luvulla ja on peruskorjaamaton. Rakennus sopii edelleen nykyiseen huoltotoimintaan huomioon ottaen harrastustoimintaan ilman laajempaa peruskorjausta. Kiitotien pinta on korjattu ja hyväkuntoinen, arvion mukaan laajempaa kunnostustarvetta ilmenee 10 vuoden kuluessa. Ilmailumääräysten mukaan kiitotien keskilinjaa molemmin puolin tulee olla esteetöntä ja tasaista aluetta 75 metriä mikäli kiitotien pituus on yli 1200 metriä. Tämä vaatimus ei tällä hetkellä täyty. Mikäli kiitotie on korkeintaan 1200 metriä pitkä niin suoja-alue on 30 metriä kiitotien keskilinjasta ja tällä hetkellä tämä vaatimus täyttyy suoja-alueella tehtävät huoltotoimenpiteet huomioon ottaen.

Viranomaislausunnossa ei ole ilmennyt estettä sille, että kiitotie olisi 1200 metriä pitkä eikä muuta kehittämistoimintaa vastusteta. Traficomin lausunnon mukaisesti yleisesti lentopaikan läheisyyteen suunniteltavassa maankäytössä tulee huomioida lentopaikan esterajoituspinnat (myös rakentamiseen tarvittavien nostureiden osalta), pölyn ja savukaasujen leviäminen lentopaikan alueelle sekä harhaanjohtavien tai häikäisevien valojen välttäminen. Sellaisten alueiden perustamista pitää välttää, jotka saattaisivat lisätä ilma-alusten toiminnalle vahingollista luonnonvaraisten eläinten liikkumista. Kiitotien mahdollisella lyhentämisellä ei ole vaikutusta Traficomin toimintaan.

Ilmailijoiden kannanotoissa on otettu laajasti harrastustoimintaan kantaa; kenttä on aktiivisessa ja monipuolisessa käytössä ja toiminta koetaan tärkeäksi. Ylivieskan lentopaikka on merkittävä usealle sidosryhmälle. Kirjelmissä tuodaan esille lentopaikan kehittämisajatuksia, lisäksi kirjelmissä tuodaan esille, että lentopaikalla on yksityisten toimijoiden ja yhdistysten järjestämää koulutus- ja harjoitustoimintaa.

Ylivieska kuuluu Oulun lentokentän vaikutusalueeseen, joka on Suomen toiseksi suurin lentokenttä. Oulun lentoaseman hyvä saavutettavuus ja Ylivieskan sijainti pääradan varrella risteysasemana asettaa merkittäviä haasteita sille, että kaupallista lentoliikennettä voisi toteutua ilman merkittävää julkista tukea. Mikäli kaupallista lentoliikennettä lähdetäisiin kehittämään Ylivieskassa se vaatisi Traficomin lupamenettelyä ja

merkittäviä investointeja alueen infraan, esimerkiksi investointeja terminaalirakennukseen, turvatarkastukseen ja matkatavaroiden käsittelyyn. Investointeja tarvittaisiin myös teknisiin järjestelmiin. Lisäksi kaupalliset lennot vaativat lentokentän ylläpitäjältä operatiivisen toiminnan järjestämistä ja rahoittamista mm lennon varmistus, pelastuspalvelu ja ground service toiminnot.

Sähkölentokoneet ovat tuotekehitysvaiheessa, mutta esimerkiksi ruotsalaisen heart airspace arvio on, että heidän kehitteillä oleva 30 paikkainen hybridisähkölentokone tarvitsisi 1100 metrin pituisen kiitotien. Arvio on, että tällainen kone voisi olla kaupallisessa käytössä vuonna 2028 ja hybridillä sen toimintasäde olisi 400 kilometriä ja täysin sähköisenä 200 kilometriä.

Esiselvityksen liitteeksi on tehty elinvoimapalveluiden toimesta yritysvaikutusarviointi (liite 4), jossa on arvioitu, että maatalousyhtymän aloitteen mukaisella hankkeella on valtaosaltaan positiivisia vaikutuksia mm työpaikkojen muodostumiseen ja aluetalouteen.

Esiselvityksen perusteella toiminnot eivät poissulje toisiaan ja hanke olisi lentopaikka-alueen maankäytön osalta mahdollinen.

Lentokentän rakentamisvaiheessa alueeseen on investoitu merkittäviä summia, mutta on epätodennäköistä, että vallitsevassa taloustilanteessa Ylivieskan kaupunki pystyisi osoittamaan isoja investointeja lentopaikkaan. Kun lentokenttä on muutettu valvomattomaksi lentopaikaksi vuonna 2003 on Ylivieskan kaupunki tehnyt tietoisin päätöksin siitä, että aluetta ei kehitetä kaupallisen lentotoiminnan lähtökohdista.

Lentopaikan kehittäminen ilmailuharrastamisen ja tapahtumien näkökulmasta voisi olla Ylivieskan vetovoimatekijä, jota elinvoimapalvelut yhdessä harrastajien kanssa voisi edistää.

Sähköliikenteen kehittymistä on seurattava, mutta kaupallisen liikenteen avaaminen Ylivieskan lentopaikalle vaatii samanlaisia investointeja kuin perinteisillä lentokoneilla operoitaessa kuten investointeja terminaalirakennukseen ja maahuolintaa.

Esittelijä tekninen johtaja Leena Löytynoja

Päätösehdotus Teknisen palveluiden lautakunta merkitsee esiselvityksen tiedokseen ja esittää kaupunginhallitukselle, että se katsoo esiselvityksen tietoonsa saatetuksi ja päättää prosessin etenemisestä.

Päätös Lautakunta keskusteli kokousasiasta. Keskustelun kuluessa tekninen johtaja antoi muutetun päätösesityksen:

Teknisten palveluiden lautakunta:

1. Esiselvityksen perusteella toiminnot eivät poissulje toisiaan ja hanke on lentopaikka-alueen maankäytön osalta mahdollinen ja sen perusteella todetaan, että toimintojen sijoittuminen lentopaikka-alueelle on mahdollista lyhentämällä kiitotie 1200 metriin
2. Käynnistää neuvottelut maa-alueen luovuttamisesta esityksen tehneen toimijan kanssa.

Tiina Junttila teki päätösesityksestä eriävän esityksen:

Lentopaikka ja esitetty toiminta eivät sovi samalle lentopaikka-alueelle ja lautakunta päättää, että neuvotteluja ei toimijan kanssa jatketa. Heikki Autio kannatti esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska on tehty teknisen johtajan esityksestä

poikkeava kannatettu esitys, on asiasta äänestettävä. Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä (JAA/EI). Äänestystapa hyväksyttiin. Ne, jotka kannattavat teknisen johtajan pohjaesitystä, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Tiina Junttilan esitystä, äänestävät EI. Suoritetussa äänestyksessä teknisen johtajan pohjaesitys (JAA) sai 4 ääntä (T.O., M.T., K.S., J.H.), Tiina Junttilan esitys (EI) 4 ääntä (T.J., H.A., A.M., S.S.). Äänten mennessä tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisee päätöksen. Puheenjohtaja totesi teknisen johtajan esityksen tulleen hyväksytyksi.

Tiina Junttila ilmoitti jättävänsä asiasta eriävän mielipiteen.

Kokouksessa pidettiin tauko klo 15.08 – 15:13.

Aleksi Pylväs poistui kokouksesta pykälän käsittelyn ajaksi (osallisuusjäävi).

Teknisten palveluiden lautakunta 30.01.2024 § 9
495/10.00.02.00/2023

Valmistelija	maanmittausinsinööri Maria Puranen
	Neuvottelut lentokentän maa-alueiden luovuttamisesta perustettavan maatalousyhtymän nimiin tehneiden toimijoiden Marko Sorviston ja Juha Pylvään kanssa käynnistettiin teknisten palveluiden lautakunnan 07.11.2023 § 155 päätösesityksen mukaisesti.
	Marko Sorvisto ja Juha Pylväs ilmoittivat tammikuussa 2024 pidetyssä neuvottelussa, että he luopuvat navettahankkeen sijoittamisesta lentokenttäalueelle ja eivät jatka tältä osin neuvotteluja maanhankinnasta lentokenttäalueelta Ylivieskan kaupungin kanssa.
	Neuvottelumuistio oheismateriaalina
Esittelijä	vs. tekninen johtaja Risto Suikkari
Päätösehdotus	Teknisten palveluiden lautakunta päättää, että neuvottelut maa-alueen luovuttamisesta lentokenttäalueelta navettahankkeeseen liittyen päätetään tältä osin Marko Sorviston ja Juha Pylvään, perustettavan maatalousyhtymän nimiin, kanssa.
Asian käsittely	Asiantuntijana kuultiin maanmittausinsinööri Maria Purasta.
Päätös	Hyväksyttiin.